

falder ud til Godsejernes Fordel, maa faa en Ordning, som gaar i den Retning, jeg her har antydet.

Landbrugsministeren (*Madsen-Mygdal*): Loven om Fæstegodsets Overgang til Selveje og om Brug af Huse paa Landet af 30. Juni 1919 stiller i § 18 en positiv og i § 28 en negativ Betingelse for Adgangen til at nyde godt af Lovens Bestemmelse om 8 Aars fremtidige Lejemaal. Den positive Betingelse i § 18 er den, at der ved Lovens Ikrafttraeden skal bestaa et Lejemaal, som altsaa kan kræves fornyet i disse 8 Aar, og den negative Betingelse i § 28 gaar ud paa, at Lejeren ikke maa staa i fast Tjenesteforhold til Ejeren. Som Ordføreren for Forespørgerne (H. C. Hansen) nylig udtalte, var Forholdet det, at i den midlertidige Lov af 29. April 1919, der forlængede de bestaaende Lejemaal til 1. Maj 1920, var der indeholdt, foruden den i Loven af 30. Juni s. A. optagne Undtagelsesbestemmelse for Personer i fast Tjenesteforhold, tillige en Bestemmelse, der undtog Personer, der med Ejeren havde indgaaet skriftlig fast Arbejdskontrakt om Arbejdsydelse, der omfattede en væsentlig Del af deres Arbejdsevne. Denne sidste sideordnede Tilføjelse udgik imidlertid ved Behandlingen af den nugældende Lov af 30. Juni 1919, fordi Rigsdagen var af den Opfattelse, at saadanne Kontrakter ikke burde kunne undtages fra Lovens Bestemmelser.

Men samtidig med, at Rigsdagen behandlede disse Love, baade den midlertidige Lov og den nugældende Lov, foregik der Landet over en Bevægelse for Indførelse af et helt nyt Kontraktforhold for fast ansatte Arbejdere, et Kontraktforhold, som ikke tidligere havde været almindeligt gældende, idet det nyoprettede Landarbejderforbund med stor Energi stræbte hen til, at der oprettedes Kontrakter med 3 Maaneders Opsigelse, der gav de paagældende Arbejdere Ret til fuld Løn for deres hele Arbejdskraft, uanset om den kontraherende Arbejdsgiver havde Brug for deres Arbejde.

Det Spørgsmaal, som nu har været indanket for Ministeriets Afgørelse i Henhold til Bestemmelserne i Lovens § 28, er da dette, hvorvidt disse nye Kontrakter maa skønnes at medføre et fast Tjenesteforhold eller kun maa opfattes som en af de Arbejdskontrakter, Lovgivningsmagten med velberaad Hu har slettet af Loven. Den ærede Ordfører for Forespørgerne synes at være af den Opfattelse, at disse Kontrakter var af sidstnævnte Art, medens Ministeriets Kendelse som bekendt gaar ud paa, at disse Arbejds-

kontrakter maa opfattes som rummende et fast Tjenesteforhold. De Arbejdskontrakter, der var gældende, før Landarbejderforbundet traadte i Virksomhed, var i Regelen prægede af, at Ejeren af det Hus, hvori Arbejderen boede, havde paalagt Arbejderen en Forpligtelse til at give Møde, naar der var Brug for ham, uden at give ham en tilsvarende absolut Ret til at kræve fuld Udnyttelse af og fuld Betaling for hans Arbejdskraft. Det var og er dette skæve i Forholdet, der har givet Anledning til, at saadanne Kontrakter undertiden er blevet betegnet med det noget stærke Udtryk Slavekontrakter. Thi disse i Regelen retløse Kontrakter var netop i Kraft af Lejeforholdet ofte Arbejderne paatvungne, og de lagde i Almindelighed Forpligtelsen ensidigt over paa Arbejderen.

Det var derfor ganske sikkert med fuld Berettigelse — det er ikke min Opgave at stille mig til Dommer over Rigsdagen, jeg siger det, fordi det falder i hvert Tilfælde fuldkommen sammen med min Opfattelse —, naar Lovgivningsmagten, som det fremgaar af de Forhandlinger, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne nu har læst op, tog den Stilling, at saadanne Kontrakter ikke maatte stille sig hindrende i Vejen for, at Bestemmelsen om 8 Aars Lejemaal traadte i Virksomhed. Jeg kan sige, at hvis jeg havde haft Sæde i Rigsdagen, da Loven af 30. Juni 1919 blev vedtaget, vilde jeg have givet min Partifælle i Landstinget fuld Tilslutning, og jeg vilde have stemt for Udadelelse af Ordet „Arbejdskontrakter“ i § 28, der begrænser Lovens Virkeomraade, ligesom selvfølgelig Ministeriets Kendelse nu vilde have givet Medhold i, at der skulde være 8 Aars Lejeforhold, saafremt det i de indankede Tilfælde med Rette kunde gøres gældende, at der fremdeles kun var Tale om Arbejdskontrakter i Lighed med de tidligere gældende Kontrakter vedrørende en Del af de paagældendes Arbejdsydelse.

Ved de gennem Landarbejderforbundet oprettede Kontrakter er der imidlertid indtraadt et Forhold af en anden Beskaffenhed. I disse Kontrakter, der ikke har nogen Forbindelse med Lejeforhold, men er indgaaede frivilligt og endda er overordentlig ivrigt tilstræbte fra Arbejdernes Side, bruges stadig Betegnelsen fast ansatte Arbejdere, og der indeholdes en udtrykkelig Angivelse af, dels at Forholdet kun kan opsiges med 3 Maaneders Varsel, dels at der er sikret Arbejderne stadigt Arbejde eller, dersom Arbejde ikke haves, alligevel fuld Løn i hele den Tid, i hvilken Tjenesteforholdet bestaar, det vil sige, indtil det paa lovlig Maade opsiges.